

BERTSOLARIAK

BERMEO'N

Bermeo'tarrak euren jai entzutetsuak egin dabez eta aurten ur-urretik ikusteko ta biziteko erea izan dogu. Benetan alaiak eta zaratatsuak dira jai oneik. Iraillaren 5'etik 16'ra nekatu-ezin agertu jakuz bermeotar gazteak eta ain gazte ez diranak. Eta kanpotik etorritako batzuk be bai, eleizpeetan taldez lo egiten dabela.

* * *

Jaien barruan bertsolarien ekiñaldi bat izan da.

Aspalditxuan entzun barik geunkazan gure bertsolari txalogarriak. Gaiñera Labayru erakundeak ipiñitako ekiñaldia zan eta erakunde oneri maitasun eta zaletasun aundia dautsot. Joan ez egitea, Kontxi'k eta Amaia'k eta beste batzuk ez eben onartuko, eta errazoiak. Eta geiago oraindiño, Erri - Irratia be eratzaille zan... Ezin geratu ba joan barik.

* * *

Bederatzi bertsolari izan ziran etorriak eta ekiñaldira sartu ziranak. Ez zan ba, txantxetako ekiñaldia.

Erriaren aldetik be erantzun oso egokia. Bermeo'tarrak batzea ez dala gauza erreza esaten dabe, baiña oraingoan Artza Pelota-leku aundia bete-beterik egoan. Ba-diño orrek zerbait Bermeo erriaren alde.

Bertsolarien lana beti iruditu jat txalogarria ta arrigarria, Erreza dirudi, berezkoa gauzea dala esan lei, eta norbera asi egiten eta ezin egin! Ze demontre ete dago or? Berezkoa bai, baiña giroaren indarra be ez txikia, eta ekiña.

Aurrean geunkazan ba gure gizaundiak, arrokeri barik jantzita, alkar-izketa pozgarrian, barrekari. Bederatziak ez nebazan ezagutu eta naizta aurkezlariak euren izenak esan, ez daukadaz buruan, baiña an ziran Abel Enbeita, Sardui, Jon Enbeita, Lopategi, Lazkano, Agirre... Eta etorteko ziran beste batzuk ez ziran agiri: Amurritza ta Azpillaga esaterako.

* * *

Zelakoa izan zan ekiñaldia? Ederra, zoragarria, zailantza barik. Ordu ta erdian iraun eben ekin eta ekin eta iñok ez autson luze eretxi, geienoi ariñegi igaro jakun denpora ori eta aurrera jarraitzea eskatuko genduan.

Baiña ezin ukatu bertsolariak emon al eikeen guztia ez ebela emon eta ekiñaldia, egozanak egozalako eta egoan jantetza egoalako, askoz ederragoa ta pozgarriagoa izan zeitekela. Izan be ontasunaz, nekez naikituten gara.

Bertsolarien aldetik erria, erri zeia errez poztuteko maltzirkeritxu batzuk erabilli ziran. Eta ondo dago, neurri batetik aurrera ez doanean. Ez dot uste neurritik kanporako ezer izan zanik. Eta batzuk aitatzearen, auto-stop egiten aurkitu eben neskea, España'tarren aurkako (U.C.D.) politika-ekiña gogoratzeko Leon'go bazkaria ta Koltza-orioa aitatuko dodaz), lekaide edo prailleai buruzko ekiñaldia, polita baiña... orixe, eta amaikeran izan zan itzalditxua, alkartasunerako aulkulari, Bear-bearrekoa, eta ez gitxiago zan errian zalako, baiña... orixe.

* * *

Aurkezlaria Erri-Irratikoa izan zala esan dogu. Oneri buruz zerbait esan bear guztiai geure ustez merezia emoteko.

Aurkezkundea ondo egin eban: Neurtuta, egokiro gertatuta, larregi luzatu barik, gaurkotasunezko gaiak aukeratuta... Ederto. Baiña neure ustez pizka bat otz, ez bertsolariak, erria baiño. Zergaitik ez Bermeo dan lako erri abeslari bateri zerbait abestu-azo, edo bertsolariari erantzun abestiz (au utsa izatekotan bertsolariena izan daiteke) edo abesti ezagun bat asieran (agur Jaunak) eta beste bat azkenean (Gernika'ko Arbola edo «Abertzale izan ezker» gai ori agertu zan eta). Bere berbak be erriarentzat gitxiagi ta otzegi izan zirala uste dot, asieran ainbeste jente egoalako zoriona eskintzea alde batera dala.

* * *

Ekiñaldiak bere zati egokiak izan zituan, gitxi gorabera oneik: Banaka erria agurtu eta sarreran artu dabena barruko eragiña azaldu; bakoitxari gai bat, aapaldi bi egiteko; irukoteak gaia ipiñita; irukoteak azken-bardin ezarriakaz, eta Puntura gaia aske dala; agurra.

* * *

Bertsolarien erantzuna geienetan ona izan zan. Gogoratu dagiguzan aitzu-eziñeko batzuk.

Jon Enbeita'k Urretxindorra zan bere aititaren omezez egokiro abestu zituan ezarri eutsoezan aapaldi biak, arek asotako lana, aberriaren aurrerapenerako bere jarraibidean doala esanez.

Abel Enbeita'ri be gai beroa ezarri eutsoen: berak espetxan egindako urteen laburpena, eta egokiro egin eban.

Esandako gaiak, Auto-stop'arena esaterako ondo, baiña lekaide edo prailleai buruzko ekiñaldia oso gogoangarria izan zan: Lopategi'ri gogoratu eutsoen bere gazte-tako lekaide-artean egindako aldia, eta Lopategi'k umore onaz eta egokiro erantzun eban.

Koltza orioari buruzko bertsoak be, Lopategi'renak uste dot, lorategi batera sartzeko lakoak izan ziran, naiz ta gaia, sakonean, len esan dogun lez, entzun-gurako gauzak esatearen barruan egon.

* * *

Eta orixe zan Bermeo'ko ekiñaldi oneri buruz esateko geunkana. Amaitu baiño len azterpenaren azterpena egin bearko dot.

Ez naiz bertsolaria, ez dakit bertsozik egiten eta orregaitik ezin sartu izan naz, bertsoetan garrantzi aundikoa ez dan gaia baiño barrurago. Nik zer dakit, gizajo onek, bertso onak ala txarrak izan ziran! Besterik ezin egin, an izan ziranai entzundako gauza batzuk esan eta azaleko eritxia agertu baiagertzen ez dala. Ori bai, eritxia orrelan dala ezin ukatu.

* * *

Zoriona ba, Bermeo'tarrai bertsolaritzarako zaletasuna ain ugari agertu dabelako. Or agertzen da bertsolaritza ez dala baserritarren gauzea, euskaldunena baiño, eta euskaldunak izatean arrantzaleai iñork ez dautse geiago egingo.

Eta zoriona an izan ziran bederatzi bertsolariai, egokiro ta pozez euren ekiñaldia egin eta betebearra bete ebelako. Bertsolarien elburua erria zurtuteko dan igarrelana ba'da, egin eben orretarako zerbait eta bigarren elburua jaietan dagon erria poztutea ba'da, ori askoz obeto bete eben.

Eta aurkezlariari be bai, zoriona ta eskerrik asko ordu ta erdi eder orreik igaroreko laguntza izan zalako. Euskerearen arazoa be, eta geure Bermio uriari begira, ederto gogoratu euskun. Ekiñaldi guzti au orretarako laguntza izan daitela, Labayru'ren eta beste erakundeen lanak be bide dirala.

OLAZAR'tar Martin'ek